

Minnesanteckningar för dialog på tjänstemannanivå Forum för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft, 12 maj 2015

1. Välkommen

Anna Olofsson, näringsdepartementet inleder dagen med att hälsa samtliga välkomna. I samband med punkten beskriver *Gunilla Nordlöf, Tillväxtverket* och *Joakim Feldt, SKL* hur de ser att ordinarie uppdrag hos respektive aktör kan kopplas och skapa synergier i dialoger på tjänstemanna- och politikerforum. I samband med denna punkt genomförs en presentationsrunda.

Notera:

* Anna Olofsson beskriver en ökad ambition från Regeringen att vidareutveckla den nationella och regionala dialogen för Sverige. Detta eftersom den regionala tillväxtpolitiken främjas av gemensamt genomförande, gemensamma ambitioner och en hög grad av flernivåsamverkan. Det finns också en ökad ambition om att bredda samverkan inom Regeringskansliet.

* Anna beskriver vidare ambitionen om ett breddat forum. Önskvärt med representation i tjänstemannaforum från regioner, regionförbund, länsstyrelser, kommunförbund och landsting utifrån vilken aktör som är regionalt utvecklingsansvarig. Regeringskansliet (via Näringsdepartementet) avser också stärka relationerna till nationella myndigheter med uppdrag i den regionala tillväxtpolitiken.

* Regeringen ser ett behov av att stärka kopplingen mellan dialog på tjänstemanna- och politisk nivå. För att lyckas med detta lyfter Anna fram Tillväxtverket och SKL som viktiga aktörer i dialogen med regionerna och med andra nationella myndigheter och aktörer.

2. Forum för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft

- Presentation av forumet
- Agenda för politikerforum 27 maj
- Arbetsprogram för forumet 2015–2016

Anna Olofsson inleder med att beskriva sammanhanget för Forum för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft (se PPT). Anna beskriver därefter hur regeringen ser på en utvecklad kontinuerlig dialog mellan nationell och regional nivå. Samtidigt betonas ambitionen att knyta tjänstemannaforum och politiskt forum närmare varandra i genomförandet av den regionala tillväxtpolitiken. Tjänstemannaforum får ett brett uppdrag, dels som beredande inför politikerforum, dels kopplat till frågor som rör 1:1-anslaget. Därför är målgruppen för tjänstemannaforum vidgad i jämförelse med SKL:s regional kontakt.

Susanne Sahlin, Tillväxtverket och *Ellinor Ivarsson, SKL* ger en kort beskrivning hur arbetsprogrammet har tagits fram, ambitionerna att lyfta tematiska områden kopplat till nationella strategins prioriteringar samt vilka teman som avses

hanteras under politikerforum den 27 maj. Ellinor nämner också några av de namngivna tematiska arbetsgrupperna och hur dessa kan knytas närmare den dialog som sker inom Forum. (Se PPT).

Diskussion:

Under diskussionen lyfter ledamöterna bland annat behov att formera en tematisk arbetsgrupp med fokus på strukturfondsgenomförande. Det finns också önskemål att regelbundet samla regionalt ansvariga tjänstemän som arbetar övergripande med projektgenomförande.

Notera:

* Skriftliga synpunkter på arbetsprogrammet skickas till följande mailadress: forum@tillvaxtverket.se

* Arbetsprogrammet kommer också att diskuteras på politiskt forum den 27 maj. Näringsdepartementet uppmanar alla att diskutera arbetsprogrammet med sina politiska representanter.

3. Vårens regionala utvecklingsdialoger

- Vad tar vi med oss och vad behöver utvecklas inför kommande dialoger?

Hanna Wiik, Näringsdepartementet återkopplar från resultatdialogerna (se PPT).

I presentationen lyfts bland annat följande fram:

- Ambitionen är att Näringsdepartementet ska vidareutveckla resultatdialogerna. Dialogerna ska vara årligen återkommande som ett led i förbättringsarbetet för styrning och uppföljning av anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder. Näringsdepartementet kommer att lägga stor vikt vid mål – och resultatfokus vid framtida dialoger. Med årets dialog som utgångsvärde finns stora möjligheter till fördjupade resonemang från och med nästa års resultatdialoger.
- Departementet har sett att bristen på analyser kan ligga till grund för oklar fördelning av medel mellan projekt, samverkansinsatser, företagsstöd och kommersiell service. Därför är utveckling av regionala handlingsplaner kopplat till RUS (regionala utvecklingsstrategier) positivt i syfte att förtydliga varför regionen väljer att fördela på ett specifikt sätt.
- Villkorsbesluten från 2015 kommer att vara tydligare. Tillväxtverket kommer att vara ett stöd i det fortsatta arbetet med att utveckla resultatfokus.

Hanna beskriver också ett antal framgångsfaktorer och goda exempel. Anna Olofsson, Näringsdepartementet, noterar kopplat till diskussion och inspel från deltagarna i mötet att Statskontoret kommer att få ett uppdrag att skapa överblick över systemet för den regionala tillväxtpolitiken och hur insatserna kan följas upp på mer effektivt och tydligt sätt. Uppdraget kommer att pågå under hela 2016. Förhoppningen är att efterfrågan om återkoppling, uppföljning och utvärdering också finns på politisk nivå

Diskussion:

En diskussion följde med fokus på hur regionalt utvecklingsansvariga aktörer kan leverera resultat kopplat till regionala tillväxtpolitiken: hur beror på om krav endast omfattar 1:1-medel eller om resultaten också ska omfatta de synergier som uppnås genom strategisk användning och uppväxling av medel. Även om använda medel rapporteras per år är utmaningen att fånga upp effekter på sikt, eftersom medel ofta används för fleråriga projekt. Flera ledamöter lyfter fram behovet att hitta rapporteringsformer som är möjliga att använda för både extern och intern återrapportering. Exempelvis i de stora landstingsstyrda regionerna är den interna rapporteringen mycket omfattande.

Notera:

* Näringsdepartementet inbjuder ledamöterna vid tjänstemannaforum att komma med synpunkter avseende presenterade tankar om differentierad styrning (se PPT).

* Analys- och mottagarkapaciteten fortsätter att vara en utmaning. Hur förmedlas lärdomar från analys och resultat mellan tjänstemän och politiker, mellan andra målgrupper som är operativa i det regionala tillväxtarbetet? Näringsdepartementet efterfrågar synpunkter på frågan om vissa medel bör öronmärkas till analys.

* Näringsdepartementet vill ha en återkoppling från samtliga regioner på vilket sätt de organiserar dialog kring innovationsfrågorna. Finns regionala innovationsråd eller motsvarande och vilka aktörer ingår i de samtalen? Återkoppling kan göras genom forum@tillvaxtverket.se.

4. På gång inom den nationella arbetsmarknadspolitiken

- Information och dialog om pågående nationella insatser inom arbetsmarknadspolitiken

Anders Kessling och Karin Alm Chearnley, Arbetsmarknadsdepartementet, föredrar aktuella frågor inom arbetsmarknadspolitiken. (Se PPT).

I presentationen lyfts bland annat följande fram:

- Arbetsmarknadspolitiken är under reformering och presentationen beskriver bakgrund, nulägesstatus och kommande satsningar
- För att möta utmaningar krävs ett nytt arbetssätt; en bredare samverkan mellan en rad aktörer på nationell och regional (lokal) nivå, främst regeringen, Arbetsförmedlingen och kommunerna. Koppling görs till de dialoger som genomförts med 249 kommuner. Ansvaret för frågorna ligger främst på kommunal nivå.
- PPT visar också aktuella satsningar för ungdomar 16-30 år; med fokus på Unga i arbete; utbildningskontrakt och traineeplatser – allt inom ramen för Kunskapslyftet.

- Anders Kessling betonar också att befolkningsökningen idag utgörs av inflyttning av utrikes födda, vilket är en viktig aspekt kopplat till kompetensförsörjning och integration.

Anders betonar avslutningsvis Sveriges kraftfulla satsning för att nå EUs lägsta arbetslöshet 2020. Det är en högt satt ambition och för att nå detta krävs kraftfulla insatser för långtidsarbetslösa, på integration och förutsättningar för utrikes födda att komma i utbildning och arbete.

Diskussion:

Den efterföljande diskussionen fokuseras på de olika insatser som kan genomföras inom ramen för den regionala tillväxtpolitiken med uppväxling av EU-medel (Socialfonden). Diskussionen exemplifierades av aktuella projekt på regional nivå där planerade synergier mellan regionala och kommunala satsningar riskerar att inte nå förväntade mål och resultat. Detta på grund av olika tolkningar som görs av olika aktörer (regionala och nationella) samt satsningar som görs inom ramen för det nationella programmet för Socialfonden, med Arbetsförmedlingen som ansvarig aktör. Diskussionen avslutades med ett konstaterande att dialog för utvecklad samverkan behöver fortsätta för att få önskvärd flexibilitet och kraftfulla resultat.

Diskussionen innefattade också utmaningen för de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna att samordna regionala insatser för att motverka utanförskap, ett område där många aktörer har uppdrag. Utifrån kommentarer om det glapp som upplevs efter Länsarbetsnämndernas tidigare uppdrag finns funderingar på vilka frågor som skulle kunna infogas inom ramen för de regionala kompetensplattformarna.

Notera:

* Frågorna kommer att diskuteras vidare vid politikerforum den 27 maj, då Arbetsmarknadsminister Ylva Johansson medverkar. Anders uppmuntrar regionerna att förbereda frågor till diskussionen.

5. Kompetensförsörjning

- Vågar framåt – förutsättningar och framgångsfaktorer i det fortsatta kompetensförsörjningsarbetet på regional nivå?

Anna Bünger och Åsa Bjelkeby, Tillväxtverket beskriver aktuell statistik från Tillväxtverkets rapport "Företagens villkor och verklighet 2014". Anna och Åsa beskriver därefter uppdraget kring de regionala kompetensplattformarna och *Monika Kväl, programansvarig för uppdraget regionala kompetensplattformar*, efterfrågar synpunkter från regionerna om hur de önskar utveckla insatser inom ramen för de regionala kompetensplattformarna (Se PPT).

I presentationen lyfts bland annat följande fram:

- Tillgång till lämplig arbetskraft, vad företagen behöver och efterfrågar

- Resultat från enkätundersökning om de regionala kompetensplattformarna
- Programmet har beviljat 41,5 mkr i projektmedel. Utbetalningstakten är mycket låg, endast 7 mkr är upparbetade och rapporterade.

Diskussion:

Med hänvisning till resultat från arbetet i de regionala kompetensplattformarna efterfrågar Tillväxtverket inspel från ledamöterna om vad man ser behov av att förstärka/vidareutveckla i resp. region. Diskussionen inkluderade också de regionala skillnader som finns i nuläget avseendet behov av kompetens, arbetskraft och utbildningsinsatser. Diskussionen avslutades med att konstatera att kompetensplattformarna är ett verktyg för att genomföra satsningar; men att fokus ibland ligger mer på roller än på att gemensamt samverka för att nå resultat.

Notera:

* Det pågår ett samtal mellan Näringsdepartementet och Tillväxtverket om hur resterande medel inom ramen för de regionala kompetensplattformarna bäst kan komma till nytta. Inspel från Regionalt utvecklingsansvariga aktörer om vilka konkreta insatser som behövs i respektive län efterfrågas.

6. Återrapportering - Strategiska utvecklingsområden i det regionala tillväxtarbetet

- Diskussion utifrån resultat och slutsatser i nya rapporter – vilka krav ställer det på den regionala och nationella nivån?

Lars Wikström, Tillväxtverket inleder med en presentation utifrån en aktuell rapport "Mot ett systemorienterat tillväxtarbete" (se PPT). Rapporten bygger på redovisningar från regionalt utvecklingsansvariga aktörer om användning av anslag 1:1 Projektmedel.

I presentationen lyfts bland annat följande fram:

- Regleringsbrev 2015
- Kännetecken 2014, trender och mönster
- Mot ett systemorienterat tillväxtarbete

Lars betonar bland annat att politikområdet är mycket dynamiskt och att det är ett oändligt uppdrag som förändras över tid. Rapporten återger ett mångfacetterat intryck av komplexa system och många parallella utvecklingsprocesser på regional nivå. Projektberoendet är fortfarande stort, men det är tydligt att det regionala ledarskapet arbetar strategiskt i ett långsiktigt perspektiv. Många gånger söker vi lösningen i utvecklad samverkan men Lars önskar också ett resonemang kring vad som är effektiv samverkan och hur samverkan ska skapa effektivitet och resultat för olika typer av regionala utvecklingsprocesser.

Notera:

* Tillväxtverket publicerar rapporten på sin webbplats. Kansliet för Forum skickar länken rapporten till samtliga ledamöter i Forum, när rapporten finns publicerad.

Carolina Schönbeck, Tillväxtverket beskriver kort uppdraget kring myndigheters strategier för medverkan i det regionala tillväxtarbetet. Det är ett tvådelat uppdrag med en gemensam målsättning (se PPT).

I presentationen lyfts bland annat följande fram:

- Tillväxtverkets uppdrag att stärka de nationella aktörernas närvaro i den regionala tillväxtpolitiken.
- Att genom strategier ska myndigheter tydliggöra hur de avser samverka med regionalt utvecklingsansvariga aktörer
- Tillväxtverket har en stöttande och kunskapshöjande roll om regional tillväxt.

Notera:

* En ledamot föreslår till tjänstemännen att läsa igenom förordningen (2007:713) om regionalt tillväxtarbete. Anna Olofsson betonar att förordningen är under omarbetning men uppmuntrar till läsning.

* Tillväxtverket publicerar rapporten på sin webbplats. Kansliet för Forum skickar länken till rapporten till samtliga ledamöter i Forum, när rapporten publiceras.

Slutligen presenterar *Åsa Bjelkeby, Tillväxtverket*, det avslutade regeringsuppdraget "Att stödja det regionala arbetet för en jämställd regional tillväxt".

I presentationen lyfts bland annat följande fram:

- Tillväxtverket ska fortsätta stödja och sprida kunskap samt verka för erfarenhetsutbyte. Kontaktperson hos Tillväxtverket är Rosi Hoffer.
- Kontigos följeforskning samt goda exempel finns publicerade på följande webbplats (se höger spalt):
<http://www.tillvaxtverket.se/huvudmeny/insatserfortillvaxt/regionalutveckling/jamstalldregionaltillvaxt/regionalstodfunktion.4.5a5c099513972cd7fe a33f25.html>
- Kompetensförsörjningsdagarna som genomförs tillsammans med SKL och Reglab.

Notera:

* Tillväxtverket och Näringsdepartementet genomför 1 juni en dialog om fortsatt arbete kopplat till jämställd regional tillväxt. Tillväxtverket och Näringsdepartementet vill ha inspel från regionalt utvecklingsansvariga. Kontaktperson hos Tillväxtverket är Rosi Hoffer, rosi.hoffer@tillvaxtverket.se. I slutet av 2015 avser Näringsdepartementet att presentera framtida satsningar.

7. Övriga frågor, avslutning och nästa möte

Anna Olofsson, Näringsdepartementet

Göran Carlsson, Region Dalarna, har lyft en fråga om bredband i Landsbygdsprogrammet.

Bredband i Landsbygdsprogrammet

Jordbruksverket har uppdragit till PTS att se över var i geografin offentligt stöd för bredbandsutbyggnad kan användas. Effekten av Jordbruksverkets beslut i frågan kan bli att enbart orter med mindre än 200 invånare kan bli föremål för offentligt stöd till bredbandsutbyggnad. Större orter exkluderas. EU-kommissionen kommer att hantera PTS utredning som praxis om inte kompletterande skrivningar sammanställs omgående. Göran Carlsson önskar en skrivning från regeringen, som öppnar upp för kompletterande regionala marknadsanalyser. Medlemsstaten avgör om det finns behov av regionala marknadsanalyser; men underlaget (skrivningen) behöver skickas till EU-kommissionen omgående för att kunna inkluderas i Landsbygdsprogrammet.

Göran Carlsson beskriver den starka reaktionen i denna fråga från ett antal regioner, eftersom bedömningen är att utredningen kan kortsluta insatser som planeras inom ramen för ERUF, i berörda programområden.

Stefan Renlund och Nina Björesten, enheten IT-politik, Näringsdepartementet besvarar frågan. Stefan bekräftar att problematiken är känd och förtydligar att kommersiella krafter (marknaden) ska ta ansvar för merparten av bredbandsutbyggnaden i Sverige. Endast där marknadskrafter saknas kan offentliga medel komma i fråga.

Stefan Renlund förtydligar att regeringen inte har för avsikt att gå in och ändra Jordbruksverkets beslut. Däremot pågår en dialog i syfte att utreda vilka konsekvenser detta kan få och Jordbruksverket kommer att fortsätta dialogen med berörda regioner. Stefan förtydligar också att Landsbygdsprogrammet kommer att godkännas i närtid och att det inte är aktuellt med några ändringar i programmet, oavsett inriktning. Detta för att inte ytterligare fördröja programmet.

Diskussionen och dialogen mellan departement, myndigheter och berörda regioner fortsätter.

Forums mötestillfällen:

Programpunkten om mötestillfällen bordlades. Istället uppmanar Näringsdepartementet mötesdeltagarna att återkoppla om datum som inte fungerar.

Anna Olofsson tackar alla för en bra och intressant dag. Anna avslutar dagens möte.